

27.10.2025

Barneombudets høringsinnspill til Prop. 1 s (2025-2026) – kapitler fordelt til familie- og kulturkomiteen**Barneombudet anbefaler at komiteen:**

- Styrker bevilgningene til tversektoriell forebyggingspotten «kap. 846- post 63».
- Sørger for tilstrekkelig midler til at kommunene kan ivareta både tiltak i barnevernet og det forebyggende arbeidet.
- Sikrer at familievernet kan ivareta hjelpebehovet som familier i målgruppen har.
- Anmoder regjeringen om å innføre automatisk prisjustering av barnetrygden, slik at støtten ikke svekkes.
- Stiller barneombudet bedre i stand økonomisk for å ivareta sitt lovmessig oppdrag.

1. Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i budsjettarbeidet

Barneombudet arbeider for å sikre barns rettigheter og interesser i politikk og lovgivning. Grunnloven og FNs barnekonvensjon krever at barnets beste er et grunnleggende hensyn i beslutninger, tiltak og prioriteringer som berører barn. Dette gjelder også ved fordeling av ressurser.¹

FNs barnekomite har siden barnekonvensjonen ble ratifisert av Norge, uttrykt bekymring for at det er store regionale forskjeller i kvaliteten i den hjelpen som gis til barn i Norge.

Vi ber familie- og kulturkomiteen om å følge FN barnekomité's anbefalinger om å²:

- tildele tilstrekkelige ressurser, basert på en omfattende vurdering av barns behov, særlig barn i utsatte situasjoner.
- styrke budsjettprosessene gjennom tydelige tildelinger, indikatorer og sporingssystemer for å evaluere nytten og effektiviteten av tildelinger

Barneombudet oppfordrer Stortingets komiteer til å se barns oppvekst helhetlig i statsbudsjettet og prioritere forebyggende tiltak.

2. Tidlig innsats, fremfor å reparere – kap. 854

---

¹ FNs barnekomité, General Comment nr. 14: On the right of the child to have his or her best interests taken as a primary consideration (art. 3, para1). CRC/C/GC/14. (2013).

² CRC/C/NOR/CO/7

En grunnleggende forutsetning for at kommunene når reformens målsetning er at de lykkes med det forebyggende arbeidet. Samtidig som Menon Economics leverte i oktober 2024 sin andre statusrapport i evalueringen av barnevernsreformen, som skulle bidra til økt satsing på forebygging samtidig som kommunene ivaretar barn og unge som har behov for omfattende og spesialiserte barnevernstiltak. Barnevernsreformen setter høyere faglige og økonomiske krav til kommunen. Omstillingen er krevende, og kommunene har ulike forutsetninger for å lykkes med reformarbeidet.

Funnene i rapporten er bekymringsfulle. Den ønskede snuoperasjon har ikke skjedd, ihvertfall ikke i nødvendig omfang. Konklusjonen er at staten i større grad enn tidligere bør kompensere for kommunenes forskjeller i forutsetninger for å lykkes med barnevernsreformen. Barneombudets undersøkelse fra juni 2025 viste at bare 7 av 10 kommuner har en forebyggende plan, på tross av lovkrav³. Målet med den forebyggende planen er å bidra til en overordnet forankring av det forebyggende arbeidet og av fordelingen av kommunens ressurser til dette arbeidet. Forutsetningen for at kommunene skal lykkes med reformen, er at de folkevalgte prioriterer oppvekstområdet frem til resultatene av det forebyggende arbeidet kommer til syne. Vi støtter anbefalingen om å iverksette sterkere virkemidler for å sikre planarbeid knyttet til det forebyggende arbeidet.

Barneombudet har lenge vært bekymret for om kommuner velger bort dyre tiltak på grunn av høye egenandeler. Nedgangen i antall omsorgsovertakelser og hjelpetiltak styrker vår bekymring. Menon Economics viser til at økte kommunale egenandeler har bidratt til at 16% av kommunene kjøper færre statlige barnevernstiltak enn behovet tilsier. I tillegg forventes det forverret økonomisk handlerom i sektoren. For at barn skal få riktig hjelp til riktig tid, støtter Barneombudet anbefalingen om å vurdere å justere egenandelene til et lavere nivå.

Barneombudet støtter anbefalingen fra Menon Economics om å gjennomføre systematiske kunnskapsoppsummeringer om effekten av tiltak for barn og unge, og at resultatene fra oppsummeringene formidles og tydeliggjøres for kommunene. Vi er enig i at det kan være med på å bygge ned barrierene for å lykkes med reformarbeidet, spesielt for små kommuner som ikke har samme mulighet og rammeverk som større kommuner.

Barneombudet anbefaler at komiteen:

- Bevilger tilstrekkelig midler til at kommunene kan ivareta både tiltak i barnevernet og det forebyggende arbeidet.

3. Styrk forebyggingspotten– kap. 846

Barneombudet støtter regjeringens mål om å samle flere tilskudd til forebyggende arbeid for barn i en mer helhetlig og fleksibel ordning under Barne- og familiedepartementet. Samtidig er vi bekymret for at midler flyttes fra tilskuddet til helsestasjons- og skolehelsetjenesten uten at den totale rammes økes. Når flere formål skal dekkes innenfor samme bevilgning, er det en reell risiko for at sentrale forebyggende tjenester i kommunene svekkes.

---

³ [Mange kommuner mangler planer for å forebygge problemer blant barn og unge – Barneombudet](#)

Kommunenes behov for midler til helsestasjon- og skolehelsetjeneste er stort. Det viser tall fra Helsedirektoratet som forvalter ordningen⁴. For 2025 søkte kommunene om over en milliard kroner gjennom tilskuddsordningen som skal slå sammen, kun 459 millioner ble betalt ut. Dette viser med tydelighet at regjeringen forslag er langt fra tilstrekkelig til å sikre gode oppvekstvilkår som virker forebyggende for barn og unge over hele landet.

Barneombudet anbefaler derfor at stortinget:

- Bevilger mer til den tversektorielle ordningen for forebygging.

4. Lavterskeltilbud til barnefamilier – kap. 842

Familievernet er et viktig forebyggende lavterskeltilbud til barnefamilier i krevende livssituasjoner. Tjenesten har ansatte med høy kompetanse til å avdekke og håndtere vold i nære relasjoner og bistå i foreldrekonflikt.

Tjenesten møter ofte familiene i en tidlig fase av utfordringene barn og familier står i. Økt kapasitet er nødvendig for å styrke dette forebyggende tilbudet. Det forebyggende arbeidet som familievernet tilbyr, koster lite og treffer mange familier. Anslagsvis vil en ekstra million kroner til familievern kunne bety hjelp til 130 familier.

Barneombudet anbefaler at komiteen:

- Bevilger tilstrekkelige midler til at familievernet kan ivareta hjelpebehovet som familier i målgruppen har

5. Økning av barnetrygden

Regjeringen foreslår å videreføre gjeldende satser for barnetrygden med uendret nivå. Barneombudet mener at det må innføres automatisk prisjustering av barnetrygden, slik at støtten ikke svekkes. Barnetrygden er ett av de mest virkningsfulle tiltakene for å sikre at færre barn vokser opp i fattigdom.⁵ Det er positivt at regjeringen foreslår å videreføre tiltak som redusert maksimalpris i barnehage og 12 timer gratis SFO, men disse tiltakene treffer i hovedsak familier med yngre barn. Prisjustering er derfor avgjørende for å sikre at også barnefamilier med eldre barn har tilstrekkelig forsørgerevne.

6. Midler til Barneombudet

Den økonomiske situasjonen til Barneombudet er en utfordring for Ombudet. De siste årene har ikke Barneombudet fått økt tilskuddet på kap. 848- post 1, utover et tillegg som ikke dekker opp for lønns- og prisveksten. Dersom dette ikke endres, vil den pågående nedbemanningen fortsette, og øke i årene fremover. De siste 5 årene har Barneombudet kuttet i alt 2,5 stillinger, som tilsvarer 12,5 prosent av staben.

---

⁴ <https://www.helsedirektoratet.no/tilskudd/styrking-og-utvikling-av-helsestasjons-og-skolehelsetjenesten>

⁵ [Færre barn lever i familier med lavinntekt – SSB](#)

Den økonomiske situasjonen gjør også at Barneombudet i liten grad har økonomi til å reise rundt i landet, og den faglige aktiviteten reduseres årlig. Vi ber derfor komiteen om å vurdere en økning i ombudets budsjett, slik at oppdraget som ligger i mandatet kan ivaretas.

Ta gjerne kontakt for mer informasjon:

Samfunnskontakt Simon Johnsen, e-post: simon@barneombudet.no og telefon på 97 46 26 15